(Nro. 27.)

GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek Nro. 12. 29. Stycznia 1821.

Wiadomości kraiowe.

Z Wiednia d. 16. Stycznia. — O przybyciu Nayiaśnieyszego Dworu naszego tudzież Cesarza Rossyyskiego i Króla Oboiey Sycylii do Laybachu, zawiera gazeta Laybachska z d. 9. b. m. co następuie:

»Dnia 6. b. m. około drugiey godziny z południa przybyli tutay Nayiaśnieysi Cesarstwo ku powszechney radości w pożądanem zdrowiu i wysiedli w przygotowanym dla nich zamku w obecności licznie zgromadzonego i uradowanego Ludu. N. Pan tak ze swoiey strony iak i imieniem wysokich Sprzymierzonych zakazał wszelkich uroczystości przyymowania. W Niedzielę d. 7. o godzinie 10 słuchali NN. Cesarstwo Mszy Ś. mianey przez tuteyszego Biskupa w kościele Urszulanek. Jenerałowie wraz z korpusem Officerów i Stany Prowincyi Karnioiskiey miały szczęście bydź przedstawionemi N. Panu przede Mszą, Władze zaś cywilne i Duchowieństwo po Mszy. Popołudniu spodziewany był Cesarz Alexander. Na odebraną wiadomość, iż Monarcha ten przybył do mostu na Save, N. Pan udał się do tuteyszego pałacu Biskupiego dla przyięcia swego dostoynego Sprzymierzeńca. Poczem niebawem około 3 godziny po południu mieliśmy szczęście widzieć przybywaiącego do naszego miasta Cesarza Alexandra w otwartym powozie przy powszechnych okrzykach radości. NN. Monarchowie udali się natychmiast do zamku dla odwiedzenia N. Cesarzowey. Dnia 8. przedstawiono N. Pani wszystkie Władze woyskowe i cywilne Szlachtę i Duchowieństwo; N. Pan zaś, nasz Nayłaskawszy Monarcha wyiechał o godzinie 8 rano na przeciwko swoiego N. Teścia Króla Oboiey Sycylii aż do wyższego Laybachu, i wysiadł w domie Klementschyckim. W godzinę przybył Król Jmć Ferdynand otoczony Gubernatorem Wenecyi, Karolem Hrabią Inzaghi, tuteyszym Gubernatorem Józefem Hrabią Sweerts Sporkiem (który aż do granicy Gubernii do Wipbach wyiechał) i licznym orszakiem przyięty nayuprzeymiey przez naszego Monarchę. W pół godziny obadwa Monarchowie wsiedli do tegoż samego powozu i udali się drogą do Laybachu, gdzie przybyli około godziny pierwszey. Szanowny starzec Król Oboiey Sycylii wysiadłszy z powozu do przygotowanego sobie mieszkania przy ulicy Pańskiey, gdzie go na wschodach przyymował tuteyszy Gubernator, Jenerał dowodzący i Biskup, pozdrowiony okrzykiem Niech żyie zaprowadzony został przez swoiego dostoynego Zięcia do pokoiów. Poczem obecni Monarchowie odwiedzili się nawzaiem. Król Oboiey Sycylii był na obiedzie u naszego N. Monarchy.«

Gazeta Laybachska z d. 12. b. m. zawiera z Laybachu: »Dnia 9. obecni tu Monarchowie byli na obiedzie u N. Cesarza Austryiackiego. Około godziny piątey raczyli nasi NN. Cesarstwo zezwolić na przedstawienie obecnych tutay Dam. — Dnia 10. około godziny trzeciey; przybyła tutay Jey Cesarzowicowska Mość Arcy-Xiężniczka Klementyna Xiężna Salerno, i wysiadła u swego Teścia Króla Oboiey Sycylii, który odprowadził Swoią Synowę do Jey Oyca, Cesarza Austryiackiego, do zamku. — Dnia 11. raczył N. Pan dadź kilka prywatnych posłuchań.

Z Wiednia d. 15. Stycznia. — N. Pan przeięty swoią oycowską troskliwością, od dobro duchowne swoich poddanych raczył uchwałą swoią z d. 19. Kwietnia r. z. przywrócić Kongregacyię Redemptorystów w Państwach Swoich. Cel tego Zakonu iest pracować około zbawienia duszy członków zgromadzenia, gorliwem naśladowaniem Jezusa oraz przez pasterską troskliwość wychowanie i nauki w instytutach, któreby im powierzone zostały, zachęcać innych do religii i obyczayności zasadzaiących się na Wierze Chrześciiańskiey katolickiey. Pierwszy dom tego Zgromadzenia założony został z naywyższego rozkazu w Wiedniu w wyższym domie Passauerskim, a dla odprawiania Nabożeństwa

)(

wyporządzono kościoł P. Maryi nad brzegiem Dunaju.

Z Wiednia d. 8. Stycznia. — Wyszedł tu z naywyższego rozkazu Patent następuiący:

My Franciszek pierwszy etc. etc. etc.

Rozpoznanie i sprostowanie różnych rodzaiów długu stanu zgasłego Królestwa Włoskiego zaymowały nieustannie Naszą uwagę.

Względem długów zaciągnionych przez instytut Włoski Monte wydaliśmy iuż rozporządzenia uchwałą Naszą z d. 12. Lutego 1816 dla zaspokoienia tych wierzycieli, którzy posiadaią prawo obywateli Państwa Austryiackiego i maią zwyczayne zamieszkanie w Monarchii Austryiackiey, a ze wszystkiemi wysokiemi Mocarstwami, które przyszły znowu do posiadłości Państw wcielonych do byłego Państwa Włoskiego, dla przyzwoitego zaspokoienia wszystkich wierzycieli, weszliśmy w układy, w skutek których przyszły do skutku odpowiedne ugody.

Stosownie do zaległych wypłat administracyi zgasłego Królestwa Włoskiego, urządziliśmy takie pobory, iakie potrzebne są do obrania sposobu wypłaty zgodnego ze sprawiedliwością i siłami Państwa, i zachowuiemy sobie, także i względnie tego długu wniyść w układy odpowiedne z wyż pomienionemi wysokiemi Mocarstwy.

Aby zaś zaprowadzić iuż teraz porządek w sposobie zaspokoienia wierzycieli podług możności i takowe zaspokoienie ile od Nas zawisło przyśpieszyć, postanowiliśmy wydać następuiące uchwały:

I. Utworzony będzie w Naszem Król. mieście Medyiolanie instytut pod nazwiskiem: Monte Królestwa Lombardzko-Weneckiego i oddany zostanie pod zarządzenie osobney władzy, nazwaney Prefektura Monte. W instytucie tym zebrany będzie cały dług stanu dotyczący się Królestwa Lombardzko-Weneckiego i ztąd wciągniona będzie do nowo utworzonego instytutu (Monte) nietylko owa gałęź, która z niegdy Włoskiego Monte wedle układów na Nas przypadła, lecz także zaległości wypłat administracyi zgasłego Rządu iak dalece te przyiąć wypadnie. Celem tego instytutu iest stosowne zapewnienie oddanych mu długów i zaspokoienie wierzycieli, w którym to względzie przeznaczone będą dla tegoż odpowiadaiące środki.

II. Aby przekazanie długu nowemu instytutowi (Monte) wszczególnych iego oddziałach podług zasad sprawiedliwości, porządku i dokładności uskutecznić, ustanowiliśmy właściwą Kommissyię likwidacyyną w Naszem Królewskiem mieście Medyiolanie; Kommissyia ta składa się z Prezydenta, dwóch Radców gubernialnych, dwóch appellacyynych, z Sekretarza, Reprezentanta fiskalnego, dwóch Urzędników rachunkowych i potrzebnych do tego osób podrządnych.

Władzy tey poruczamy wyłącznie rozpoznanie roszczeń, bądź, że takowe pochodzą z byłego Włoskiego instytutu Monte lub wypływaią z zaległości wypłat administracyi zgasłego Królestwa Włoskiego.

III. Dla każdego rodzaiu długu Stanu przeniesionego na instytut Monte Królestwa Lombardzko-Weneckiego, wydawane będą nowe rewersa, zapewniaiące pewne i ciągłe procenta roczne po 5 do sta przyznanych długów.

IV. Do następnego wykupna i umarzenia długu Stanu, dany będzie instytutowi Monte Królestwa Lombardzko-Weneckiego osobny fundusz umarzaiący, którego uposażenie i działalność, iako też całe urządzenie tego instytutu Monte podane zostanie dodatkowo osobnym patentem do wiadomości publiczney.

Tytuł I.
O długach pochodzących z byłego instytutu Monte Królestwa Włoskiego.

V. Ciągłe prowizyie roczne, zapisane na instytucie Monte zgasłogo Królestwa Włoskiego, których zaspokoienie ma bydź od Nas przyięte, nie będą podlegać szczególnemu rozstrząsaniu względem ich należytości, gdy pewność ich nie podpada wątpliwości, należy tylko ściśle wyrachować zaległość procentów.

VI. Ogólna ilość zaległych procentów uważaną będzie iako kapitał, i podług stosunków zamienioną zostanie w ciągle trwaiące procenta po 5 do sta, które dodane będą w nowe obligacyie długu rocznych procentów zapewnionych początkowo na byłem Włoskiem instytucie Monte, aby z tego twerzyły ieden procent na instytucie Monte Lombardzko-Weneckim, bez oznaczenia części takowy procent składaiących mianowicie: główney należytości i zaległych procentów.

VII. Jeżeli dług nie składa się z ciągłych procentów rocznych lecz z kapitałów odpłacić się nie maiących ale tylko przynoszących procenta, ciążących na byłem Włoskiem instytucie Monte, nie będzie równie podlegał rozpoznaniu należytości i rzetelności roszczonego kapitału, lecz wyrachowana będzie tylko zaległość procentowa.

Z ilości kapitalney i zaległego procentu utworzone będą pięcio procentowe ciągłe prowizyie roczne, i przeniesione zostaną na nowy instytut Monte.

VIII. Skoro roboty będące ieszcze w toku z wysokiemi Mocarstwy dla dopełnienia układów zawartych względem długu byłego Włoskiego Monte zostaną ukończone, wtenczas wierzyciele tych długów wezwani zostaną do zgłoszenia się. Aż dotąd Kommissyia likwidacyyna trudnić się będzie badaniem i likwidacyią roszczeń, które zostały podane i pochodzą z zaległości administracyi byłego Królestwa Włoskiego.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Wiadomości zagraniczne.

Portugaliia, Brazyliia i Algarbiia.

Dziennik Paryzki udziela w numerze z d. 6. b. m. dla sprostowania uprzednich wiadomości następuiącego artykułu gazety Lizbońskiey z d. 18. Grudnia, który czytamy także w Konstytucyioniście Paryzkim z teyże samey daty.

(Wyiątek z gazety Lizbońskiey z d. 18. Grudnia 1820.)

Bryg ntyna Providencyia, która opuściła Lizbonę na d. 5. z. m. Września i udała się do Dworu Rio-de-Janeiro z listami urzędowemi donoszącemi o wypadkach zaszłych w Oporto, przybyła na d. 16. b. m. o godzinie 8 wieczorem z Brazylii i zawinęła do portu Lizbońskiego; Providencyia przybyła do Rio-de-Janeiro na d. 17. Października, a na d. 29. b. m. odpłynęła z tamtąd z listami urzędowemi.

Król Jego Mość katolicki uwiadomiony o wypadkach zaszłych w Oporto, oraz przekonany, iż te nierozciągaią się iak tylko na niektóre miasta i wsie prowincyi Minhio daie powszechne przebaczenie, i zezwala, aby Stany (Cortes) zwołane przez Rejencyią zgromadziły się, chociaż zwołanie ich bez wspólnego działania Króla Jego Mości ma coś w sobie nieprawnego. Król Jego Mość zaleca daley ogłosić, iż gdy Stany (Cortes) ukończą swoie prace i przedstawienia swoie przełożą Monarsze dla przyięcia lub odrzucenia, na tenczas sam Monarcha lub którykolwiek z iego wysokich synów przybędzie do Portugalii, pod warunkiem atoli, że dalsze wiadomości stawią zapewnienie, iż dostoyność Królewska spełnieniem przedsięwziętych przez Regencyią środków, nie została bynaymniey zagrożona.

Cała rodzina Królewska doznawała pożądanego zdrowia; iednak Król Jego Mość zaczął znowu niedawno doznawać boleści w nodzę na którą od lat kilku cierpiał.

Nuncyiusz Papieżki na Dworze w Rio-de-Janeiro Msgr. Marefoschi umarł tamże w miesiącu Październiku.

Wyspa St. Domingo.

Z St. Domingo d. 28. Października. — Rewolucyia nasza, do którey odięcie sobie życia przez Krzysztofa było hasłem, pociągnęła za sobą więcey krwi rozlewu. Syn Krzysztofa i niektórzy Ministrowie i Officerowie wspól uczestnicy iego tyranii, naybardziey znienawidzeni, stali się ofiarą wściekłości pospólstwa.

Były następca Tronu syn naystarszy zmarłego Króla Henryka Monsigneur François Ferdynand Henryk urodził się d. 15. Maia 1794 roku.

Odezwa Boyera wydana iako rozkaz dzienny na d. 17. Października wyraża pomiędzy innemi: Prezydent Hayty, w imieniu całego kraiu śpieszy oświadczyć swoie zadowolnienie wszystkim mieszkańcom, którzy położyli usługi dla wolności i równości i udziela im zapewnienia, iż nie opuści niczego dla polepszenia ich losu. Niewolno nikomu przelewać krwi drugiego; ten, który to uczyni karany będzie iak zaboyca. Prezydent Hayty ma zamiar obiechać północną część wyspy ze znaczną siłą, nie dla podbicia lecz dla poiednania i przywrócenia pokoiu. Lud iest wolnym i nim zostanie. Dań w pałacu Narodowym w St. Marc d. 17. Października 1820 w 17 r. niepodległości.

W drugiey odezwie z d. 26. są następuiące texty: »Konstytucyia Państwa przyiętą została w całey Hayty, z północy ku południowi z wschodu na zachod. Żałuię rozlewu krwi z d. 18. Paźdz. Goniec moy wysłany na d. 17. do Cap nie przybył wcześnie dla ochronienia syna Krzysztofa i niektórych Officerów którzy odznaczyli się w wykonywaniu rozkazów barbarzyńskich. Haycianie! żądam uroczyście puszczenia w niepamięć zaszłych wypadków. Otworzcie serca wasze zaufaniu i śpieszcie iednomyślnie działać z Rządem dla ustalenia niepodległości Narodu. Haycianie! dziękuymy Naywyższey Istocie, która dozwoliła się nam znowu połączyć. Błagaymy iey, aby nas napoiła myślami pokoiu i mądrości, dla zostawienia dzieciom naszym pewnego istnienia wolney i niepodległey oyczyzny. Niech żyie Rzeczpospolita i Konstytucyia! Niech żyie wolność i równość!«

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Kuryier Londyński sprzeciwia się wieści, iakoby Parlament odroczony miał bydź dłużey iak do 23. Stycznia, i zapewnia, iż tegoroczne posiedzenie otworzone zostanie pewnie w dniu wspomnionym.

Z Londynu d 30. Grudnia. — Nie masz żadnego dnia, aby Królowa nie odebrała adresów lub podarunków od fabrykantów, i niebawnie na koncercie w sali miasta pokazać się chce w ozdobney sukni z Angielskiego iedwabiu.

Hiszpaniia.

W każdey prowincyi mianowany iest wydział cenzuralny, a w Madrycie Wydział centralny złożony z siedmiu uczonych; atoli wszystkie te Władze cenzuralne nie zatrudniaią się pismem przed onegoż wydrukowaniem, ieżli autor sam nie prosi o to. Gdy zaś pismo wyszłe z druku oskarżone iest przed Wydziałem prowincyialnym, że wykroczyło przeciwko publiczney moralności, Rządowi, lub przeciwko donosicielowi, wtedy Wydział ten iest przyzwoitym Sądem, iednak za uprzednim wezwaniem autora; wyrok powinien się iedynie sciągać do pytania; czyli doniesione pismo ma bydź publicznie ogłoszonem lub nie, i to z przywiedzeniem powodów osądzenia w razie zakazu. Jeżeli wydział rozstrzygnął, iż doniesione pismo zawiera błędy przeciwko religii, publiczney moralności lub Rządowi, w takim razie Trybunał Karzący pierwszey Instancyi może autora pociągnąć przed Sąd. Oskarzony broni się a postępowanie dzieie się publicznie; nawet, ieżli Wydział oświadczy, że pismo obraża prawo przeciwko donosicielowi, przeto ten mocen iest pociągnąc autora przed Trybunał Karzący pierwszey Instancyi; od wyroku pomienionego Trybunału można udadź się do Wydziału centralnego w Madrycie.

Francyia.

Na posiedzeniu z d. 3. b. m. Izby Parów iako Sądu, ukończył Margrabia Pastoret czytanie zdania sprawy względem spisku woyskowego z d. 19. Sierpnia r. z. Sąd postanowił, aby zdanie to sprawy zostało wydrukowane i każdemu Parowi dany był exemplarz. D. 4. zgromadził się znowu ten Sąd dla słuchania wniosków (*réquisitoire*) Jeneralnego Prokuratora. W Izbie Deputowanych na d. 3. i 4. nie było publicznego posiedzenia. D. 5. słuchać miano 1) zdania sprawy Kommissyi upoważnioney do rozstrząsnienia proiektu do prawa względem tymczasowego poboru podatków, i 2) rozwinienia wniosku P. Maine de Biran względem odmiany w prawidłach dotyczących się porządku postępowania w Izbie.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych z d. 5. b. m. P. Barthe-Labastide zdał sprawę w imieniu Kommissyi upoważnioney do rozpoznania proiektu do prawa względem tymczasowego poboru podatków; zdanie to przyięła iednomyślnie też Kommissyia. D. 8. miały się rozpocząc rozprawy nad tym proiektem do prawa. Przeciwko temu zapisali się iako mowcy: PP. Donnadieu, Etienne, Corcelles, Benjamin-Constant i Alexander Lameth. — Poczem Minister Spraw Wewnętrznych podał proiekt do prawa względem granic obwodów wyborowych. — Poczem P. Maine de Biran rozwinął swoie przełożenie względem rozpoznania teraźnieyszego toku spraw Izby, co dało powód do mocnych rozpraw. Stosownie więc do tego przełożenia na wniosek P. Castelbajac znaczną większością głosów (składaiącą całę stronę prawą i większą część środka) rozstrzygniono, aby to przełożenie zostało odłożone.

Sąd Kassacyyny Paryzki na zapytanie: czyli obywatel staie się winnym buntu, gdy opiera się żandarmom, którzy dopełniaiąc danego im przeciw prawu rozkazu Kommissarza Policyi chcą go aresztować? rozstrzygnął: iż staie się winnym, ponieważ osobie prywatney nic przystoi narzucać się za Sędziów Władzy Rządowey, ale nadewszystko iest ich obowiązkiem bydź posłusznym

Podług Dziennika rozpraw przybył na d. 5. wieczorem goniec z Madrytu do zagranicznego Poselstwa w Paryżu, który miał przywieść bardzo ważne wiadomości.

Tak iest wielka liczba Anglików w Francyi, iż w samem mieście Tours iest ich 4,000; dla handluiących żywnością goście ci są pożądani, ale ci, co spożywaią ie, skarżą się, że obecność ich powiększyła cenę wielu potrzeb.

P. Chateaubriand udał się do Berlina dopiero na d. 1. Stycznia. Miał on niedawno przedać rękopism swóy Historyia Franncyi księgarzowi za 50,000 franków.

Król przyymował ciągle na d. 2 Stycznia życzenia różnych Władz z powodu nowego roku, i Xięciu Gustawowi Meklenburgskiemu dał prywatne posłuchanie.

Sąd Assis trudnił się ciągle sprawą względem rozruchu Czerwcowego a nawet w dniu nowego roku toczyła się sprawa

Z Perpignan donoszą, iż mało tam przybywa Hiszpanów, przybył także tylko ie-

den Franciszkan maiący paszport do Rzymu. Arcybiskup Walencyi bawi tu ciągle, żyie atoli tak skronnie, że pobyt iego nie sciąga wcale uwagi. Naynowsze wiadomości z Andaluzyi donoszą, iż od d. 25. Listopada do 5. Grudnia umarło tamże na żółtą gorączkę 22, wyleczono 134 i 135 chorowało. Z Madrytu donoszą, iż mianowany pełnomocnym Ministrem w Paryżu, Jenerał Alava, z powodu słabości zdrowia nie chciał przyiąć tego mieysca.

Zjednoczone Niderlandy.

Z Bruxelly d. 2. Stycznia. — Xiąże Oranii obrał na tymczasowe swoie mieszkanie pałac P. Hoogverst dotykaiący skrzydłem do pałacu Królewskiego i może takowy kupi. Prawie codziennie znaydaią kostowne rzeczy w popiołach z pałacu Xiążęcego; tym sposobem wydobyto iuż 200 fantów stopionego srebra ze sprzętów i znaczną ilość pieniędzy. — Tłumacz de la Croix umieszczony przy gazecie *Vrai liberal* odebrał rozkaz od policyi opuszczenia kraiu w 48 godzinach i stosownie do tego zlecenia dnia wczorayszego odiechał.

Włochy.

Podług naynowszych wiadomości z Neapolu toczyły się znowu rozprawy na posiedzeniu Parlamentu z d. 21. Grudnia względem oskarżenia Ministrów, a Prezydent żądał oznaczenia dnia, w którym rozstrzygnienie Parlamentu uznaiące odpowiedzialność Ministrów ma onym bydź udzielone. Naznaczono d. 26go Grudnia dla wysłuchania Exministrów. Exminister Hrabia Camaldoli bronić będzie, Xięcia Campochiaro a P. Winspeare Hrabiego Zurlo. — Dnia 18go ukończono rozpoznanie prawa, oznaczaiącego zupełne zniesienie Feudalizmu w Sycylii. Prawo to da uczuć Sycylyyczykom korzyści, wypływaiące dla nich z połączenia się z Państwem. — W Neapolu i w całem Państwie panuie ciągle spokoyność. — Odmiany w Statucie, usunęły nieufność zaymuiącą boiaźliwe umysły. Jenerał Pepe wydał rozkaz dzienny, wktórym użala sie mocno na nieiaką oziębłość urzędników publicznych w urzędzeniu milicyi i legionów prowincyynych.

Prussy.

Cena zboża w Gdańsku do d. 1go Stycznia 1821 była: Łaszt 30 korcy wynoszący pszenicy od złp. 480 do 760; żyta od złp. 340 do 360; jęczmienia od złp. 260 do 280; owsa od złp. 200 do 220; grochu od złp. 340 do 380.

Kraków.

W dalszym ciągu 11go posiedzenia Seymu Rzeczypospolitey Krakowskiey d. 16. z. m. Izba Prawodawcza w uwadze, iż uczyniona Rządowi Rzeczypospolitey z strony dostoynego Rządu Królestwa Polskiego propozycyia: ażeby akta dobrey woli w iednym z tych kraiów przez Notaryiuszów przyięte, względem iakiegokolwiek przedmiotu w tym tylko kraiu opłacie uległy, w którym były zeznawane, a w drugim zaś zupełnie od niey były wolnemi, ze wszech miar interessom obu kraiów dogadza, i równie iak ustawa Seymowa w dniu 13. Grudnia 1819. r. zapadła, ułatwić może obywatelom Królestwa Polskiego i Rzeczypospolitey Krakowskiey zeznawanie podług upodobania aktów dobrey woli bądź przed Notaryiuszami Rzeczypospolitey, bądź przed Notaryiuszami Królestwa Polskiego w obu tych kraiach równą moc exekucyyną maiących, nadesłany w tym przedmiocie od Rządzącego Senatu proiekt zastosowany do propozycyi powyższey dostoynego Rządu Królestwa Polskiego, iednomyślnie w prawo zamieniła i Senatowi do ogłoszenia przesłać postanowiła.

Na 12tem posiedzeniu Seymu d. 18go z. m. wprowadzony został pod decyzyią Izby Prawodawczey proiekt, w którym Senat Rządzący zmierzaiąc do pomnożenia dochodów Skarbu publicznego środkami nayminiey uciążliwemi, gdy znalazł, iż zaprowadzenie loteryi kraiowey na wzór Państw ościennych naytrafniey zamiarowi temu odpowiedzieć może, inicyiował zaprowadzenie loteryi klassyczney i liczbowey na dochód Skarbu publicznego Rzeczypospolitey. Po odczytaniu tego proiektu i opinii Kommissyi Skarbowey, która iedynie z względu zatrzymania w kraiu pieniędzy na zagraniczne loteryie stawianych, oświadczyła się za przyięciem proiektu, JP. Reprezentant Sołtykowicz będąc przeciw proiektowi czytał zdanie swoie, które Izba wydrukować kazała. JW. Reprezentant Siemoński, Członek Kommissyi Skarbowey, popieraiąc opinią wyraził, że nie iest zawsze w mocy Prawodawcy złe moralne wykorzeniać, ale go zmnieyszać ile może powinien i poddać go pod oko bacznego Rządu, aby mu się nie dał rozszerzać, tak iak rzekom robią się koryta i tamy, aby nie psuły i nie zalewały dobrych gruntów. JW. Reprezentant Kozłowski dowodząc potzebę zaprowadzenia własney w kraiu loteryi obok exystuiących loteryy zagranicznych, oświadczył się za proiektem Senatu. JW. Słotwyński był przeciw proiektowi i utrzymywał, że przyięcie onego pociąga zubożenie familiy. JW. Repre-

X 2

ka Hrabiego Mitrowskiego, Gubernatora Morawy i Szlązka; Ignacego Hrabiego Attems Starostę cyrkułowego Styryi; Franciszka Hrabiego Beroldingen, Henryka Barona de Pereira Arnstein, Józefa Steinera de Pfungen, Kanclerza towarzystwa rolniczego Morawsko-Szląskiego, Rudolfa André Rządcę ekonomicznego; Leopolda Klette; Jana Józefa Brosche lekarza weterynaryi; Jana Karola Unger Radcę rolniczego; na Członków korresponduiących: PP. Steyer C. R. Radcę Stanu; Jerzego Jan Professora botaniki w Parmie.

Dalszy ciąg naywyższego Patentu przerwanego w Nrze przeszłym gazety naszey:

Tytuł II.

O zaległych wypłatach administracyi byłego Królestwa Włoskiego.

IX. Pomimo, że względem przekazania zaległych wypłat, pozostałych po centralnym Zarządzie byłego Królestwa Włoskiego, wysokim Mocarstwom, maiącym do tego udział tok rzeczy mogł bydź dopiero udzielonym, iest przecie życzeniem Naszym dopełnić zaraz zobowiązań rozciągaiących się na poddanych Naszych wedle miary środków, iakie mamy i wykonanie tych przyspieszyć. — Stosownie więc do tego rozporządzamy: iż, bez uszkodzenia praw zagranicznych wierzycieli, na teraz, aż do dalszego postanowienia ci tylko poddani Naszego Cęsarstwa maią prawo i wzywaią się ninieyszem, aby do końca miesiąca Czerwca 1821 zgłosili się ze swoiemi roszczeniami do Kommissyi Likwidacyyney, którzy udowodnić są w stanie, że względem centralney administracyi byłego Rządu iuż przed 20. Kwietnia 1814 byli wierzycielami prawomocnymi. Po upłynieniu terminu żadne zgłoszenia się nie będą więcey przyiętemi.

X. Od zgłoszenia się tego nie są wyiętymi owi nawet wierzyciele, którzy roszczenia swoie okazywali iuż centralney administracyi Włoskiey, lub iakieykolwiek C. K. Władzy, i którzy iuż otrzymali likwidacyią. W tym celu, żądać będą zwrócenia złożonych przez siebie dokumentów od tey Władzy, którey się to dotycze, a co im bez zwłoki uskutecznionem zostanie.

XI. Wolność zgłoszenia i likwidowania swoich roszczeń mianych do centralnych administracyy byłego Królestwa Włoskiego, ogranicza się tylko na owe długi, które Rząd zgasły przez swoie centralne administracyie rzeczywiście zaciągnął, na siebie przyiął i onych nie wyłączył.

Ztąd nie będą przyymowane:

a) owe roszczenia, które w ciągu prekluzyynego terminu, oznaczonego prawami i rozporządzeniami byłego Rządu niezostały podane a ztąd podług tychże praw upadły;

b) wszystkie roszczenia, które przez Rząd przeszły w skutek własnych tego Rządu oświadczeń i wyroków nie zostały przyięte i nie uznane iako dług byłego Królestwa.

XII. Roszczenia, atoli które od byłego Rządu mocą zapadłych traktatów miały bydź przyięte, i takie, które z powodów politycznych przez Rząd wspomniony przeciwko iego własnym zasadom zostały wyłączone, nakoniec takie, do których zaspokoienia zachodzą osobliwe powody, podane bydź mogą, chociażby podług praw byłego Rządu uważane były za zgasłe; atoli, względem możności onych podania do likwidacyi i zaspokoienia, Kommissyia likwidacyyna powinna właściwą drogą żądać i oczekiwać Naszego postanowienia, które potrzebnem iest w ogólności dla każdego wyiątku od oznaczeń Artykułu XI. ieżeliby iaki miał następować.

XIII. W ogólności nie będą przyymowane owe długi, które chociaż podług administracyynego urządzenia byłego Królestwa, zaciągnięte zostały od Ministeryium lub Władzy centralney wszelako ściągały się iedynie do służby lub czynności, ograniczaiącey się na pewnym mieysca obwodzie, należącym niegdy do Królestwa Włoskiego, który teraz nie należy do Państw Naszych.

Wyiątek od tego oznaczenia może tylko mieć mieysce w skutek wyraźnego Naszego rozporządzenia.

XIV. Zgłoszenia się z roszczeniami za dostawy woyskowe, iak dalece te pochodzą z prawa lub szczególnych rozkazów i nadaią gminom tytuł prawa do roszczeń dotyczących byłych centralnych administracyy, czynione bydź powinny przez gminy a nie przez osoby poiedyncze które dostawy uskuteczniały; ponieważ osoby uprawnić maią swoie roszczenia przeciwko gminom, na które dostawy takowe nałożono.

V. Wierzyciele maią prawo do prowizyi, od roszczonych i za należne uznanych kapitałów od czasu onych nie płacenia aż do terminu oznaczonego w §. XVI., w następuiących przypadkach:

1. Gdy i iak dalece podług układu ugodzony został pewny pobor procentów.

2. Gdy roszczenie pochodziło z utraty rzeczy, która wedle natury swoiey i własności

mogła przynosić korzyści. Zawczesne iedynie uchylenie takowey rzeczy, przezco nie substancyia lecz tylko pożytek stracony został, nie daie prawa do procentow, ale tylko do wynagrodzenia upadłego użytku i wynikłey szkody.

3. Gdy do złożenia czystey pretensyi oznaczony był pewny termin wypłaty. Względem wymiaru procentów dopełnione będą zobowiązania się zaszłe wedle ugody, w niedostatku takowych użyte będą prawa byłego Rządu.

XVI. Należące się procenta w oznaczonych przypadkach, rachowane będą od czasu, od którego przypadaią, aż do 1go Listopada 1820 wypadaiąca ilość dodaną będzie do kapitałów za należne uznanych, i cała Summa zamienioną zostanie na ciągły procent po 5 od sta.

XVII. Procenta, które zapisane będą na instytucie Monte Królestwa Lombardzko-Weneckiego w skutek likwidacyi roszczeń pochodzących z załegłych wypłał byłego Włoskiego Zarządu Kraiowego, bez względu na czas w którym likwidacyia lub zapis nastąpi, poczynać się będą od 1. Listopada 1820 i od tego czasu wypłacane będą w gotowiźnie.

XVIII. Chociaż pobieranie procentów z instytutu Monte Lombardzko-Weneckiego, względem wierzycieli obiętych poprzedzaiącym §. 17. zaczynać się będzie iednakowo od 1. Listopada, przecież obligacyie zapewniaiące (*cartelle*) datowane bydź maią zawsze w miarę postępuiącey likwidacyi od pierwszego dnia każdego miesiąca, w którym są wydane, od którego to dnia poczynać się będą termina wypłaty procentów po upłynionem półroczu. Ilość procentowa, wypadaiąca od d. 1go Listopada 1820 do dnia wydania obligacyi na dług wyrachowana będzie osobno przy podniesieniu pierwszego procentu.

(*Donkończenie nastąpi.*)

Wiadomości zagraniczne.

Wielka Brytaniia i Irlandyia.

Resztę świadków przeciwko Królowey, którzy tu ieszcze znaydowali się wywieziono w przeszłą Sobotę taiemnie z Londynu. Udaią się oni ztąd do Deptford, zkąd wsiędą na okręt woienny i popłyną do Francyi.

List z Londynu z d. 4. b. m. zawiera: »Wypadek zaszły tutay ostatniey Niedzieli ściągnął powszechną uwagę. Poseł Francuzki przesyła zwyczaynie swoie listy urzędowe z domu swoiego letniego do miasta przez konnego posłańca; tego napadli w nocy z Niedzieli na Poniedziałek trzy ieźdzcy, a gdy nie chciał oddadź im dobrowolnie swoich papierów gonili go z dobytemi pałaszami, a ile razy go mogli dopędzić chcieli go ranić, zręcznym tylko obrotem udało się mu zwrócić na drogę poboczną i tam dopaść domu, gdzie znalazł pomoc. Rząd przyrzekł nagrody 200 fun. szterl. za odkrycie łotrów. Służący Posła Grenier twierdzi, iż każde machnienie pałaszem tych co go napadli, czynione było podług wszelkich prawideł sztuki.

Szwecyia i Norwegiia.

Hrabia Szwerin trudniący się zaprowadzeniem klubu podobnego towarzystwom Angielskim rozpraw oświadcza, iż zakaz urzędzenia takowego iest targnieniem się na Konstytucyię. Ponieważ, gdy szlachta ma prawo mówić na Seymie, zatém nie należałoby przeszkadzać, aby się doskonaliła w umieiętnościach politycznych i w wymowie. Takie samo towarzystwo ma istnieć iuż w Gothenburgu.

Hiszpaniia.

Zdaie sie, że wiadomości, które podług Dziennika rozpraw przez nadzwyczaynego gońca z Madrytu nadeyść miały d. 5go Stycynia wieczorem do Paryża, zawierały szczegóły o owych nadzwyczaynie burżliwych wypadkach, które zaszły w nocy z d. 27. na 28. Grudnia w samey Stolicy na klubie, pod krzyżem Maltańskim. Naczelnik polityczny Madrytu, Margrabia Cerralbo, udał się owey nocy na mieysce, gdzie ten klub się zgromadzał dla zamknięcia go i rozproszenia Członków: atoli ci wzięli się do broni i nie chcieli słuchać rozkazów Rządu. Powstał straszny hałas, i trwał noc całą. Dnia następuiącego przedsięwzięto surowe środki, aby się podobne sceny nie ponawiały, z wielu kawiarni pozabierano mownice, atoli pospólstwo rozognione wscikłym krzykiem demagogów, popełniało wielkie bezprawia. Gwardyia Narodowa stała pod bronią, i z boiaznią oczekiwano nowych wypadków.

Francyia.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych z d. 8. b. m., na którym rozpczęto rozprawy nad proiektem do prawa względem zezwolenia na tymczasowe podatki. — Znany Jenerał Donadieu mianowany na ostatnich wyborach przez Kollegium obwodowe Departamentu Uyścia Rodanu, Deputowanym tegoż Departamentu, wszedł naypierwey na mownicę dla zabrania głosu przeciwko proiektowi. Miał on długą mowę; pełną obrazy i osobistości przeciwko Ministrom, w którey za-

puszczał się szczególniey przeciwko różnym i naynowszym prawidłom Ministerstwa woyny dotyczącym się urządzenia woyska, i względem Ministerstwa Sprawiedliwości, między innemi rzekł, »że wysoka i znakomita dostoyność, którą piastuie, poniżoną została przed kilku dniami przez to, że rolę oskarzyciela (w sprawie buntowniczych rozruchów w Paryżu, w początkach Czerwca z. r.) zamienić musiał na rolę oskarżonego.« — Jenerał Donnadieu oświadczywszy się ieszcze przy końcu mowy swoiey zupełnie bezwarunkowo przeciwko owemu proiektowi do prawa iedynie z powodu, aby dotknął znienawidzone przez siebie Ministeryium, wyraził, że, gdyby na niego przyszło, nie na sześć dwunastu części tymczasowych podatków, ale nawet aniby na iedną nie zezwolił i zakończył mowę następuiącym sposobem: »I ieżli z ogólnych do szczególnych mamy przeyść postrzeżeń, twierdzę więc Mości Panowie, iż możecie bez niebezpieczeństwa umiarkować gorliwość w dostarczeniu pieniędzy Ministrom; nie potrzebuią ich oni, gdy są w stanie wyliczyć na stole 100,000 franków każdemu z WPanów, któryby chciał sławę i niepodległość swoią zaprzedać. (Wielkie poruszenie w zgromadzeniu.) Tak iest, Mości Panowie! wiadomo iest dostatecznie, iż szanowny Członek tey Izby dopiero przed kilku dniami, schańbiony został ofiarowanemi sobie 100,000 franków, iako wynagrodzenie za mieysce, na które zaufanie Izby powoływać go zdawało się. O to są środki, do rządzenia Francyią; na to, Mości Panowie, używane są podatki; o to iest przeznaczenie, które im wskazuią Ministrowie.....« Mocne szemranie przerywa mowcy... słychać głos: »Do porządku! Do porządku!« — P. Voisin de Gartempe: »Żądam, aby mowca zwrócony został do porządku. — Minister Sprawiedliwości z mieysca swoiego: mowca stawi bezwątpienia tego dowody o czem twierdzi, lub zostanie potwarcą.

P. Voisin de Gartempe: »Honor tey Izby wymaga, aby okazała iawnie niechęć względem mowy, zmierzaiącey do rozszerzenia w pośród niey niezgody i zamieszania, i zawieraiącey obrazliwe wyrazy. Iakież wyobrażenie ma mowca o swoich towarzyszach? Iestże to wyraz Jenerała Francuzkiego? i iakichże nie użył wyrazów, gdy smiał twierdzić, że godność Zachowawcy pieszęci została poniżoną. Jako świadek i sędzia w sprawie, o którey iest mowa, mogę oświadczyć, iż nigdy świetniey nie mogł się pokazać charakter i dostoyność tego Ministra. Żądam, aby mowca wezwany był do porządku.... Wiele głosów w prawey stronie środka: »Tak! tak!«

P. Lalot: Żądam głosu przeciwko owemu wołaniu do porządku; muszę przeciwko temu stanąć w sprawie prawdy i godności Izby. Obowiązkiem iest naszym obiawiać z tey mownicy myśli nasze, iakie rozumiemy bydź zbawiennemi bez wstrzymywania się i wolno. Usprawiedliwienie się Ministrów zależy od ich postępowania; ich to iest obowiązkiem dadź nam wtey mierze obiaśnienie, naszym ich wysłuchać. Niewątpię bynaymniey, że nam dadzą takowe obiaśnienie; atoli iakżeby mogli to uczynić, gdy przeszkadzamy, aby czynione im zarzuty nie doszły ich uszów? W sprawie własney Mintstrów żądam, aby słuchany był mowca, i sprzeciwiam się wezwaniu go do porządku.

(*Ciąg dalszy nastąpi.*)

Włochy.

Z Rzymu d. 24. Grudnia. — Hrabia Blacas Poseł Francuzki na Dworze Rzymskim, poiechał bardzo spiesznie do Florencyi, aby Królowi Jego Mości Oboiey Sycylii towarzyszył do Laybachu. Podróż ta sprawiła tutay iak i w Neapolu wielkie wrażenie.

D. 30. Grudnia przybył do Rzymu Baron Lebzeltern C. Austryiacki Poseł i pełnomocny Minister na Dworze Petersburgskim. Kardynał Sekretarz Stanu dawał na d. 2. Stycznia wielki obiad na osób 38; pomiędzy gośćmi oprócz wspomnionego Barona znaydowały się różne rezyduiące dyplomatyczne osoby w Rzymie, iako to: Poseł Niderlandzki na Dworze Neapolitańskim, P. Borell, i inni znakomici cudzoziemcy.

Prussy.

Z Berlina z d. 13. Stycznia. — Przybył tu z Paryża Królewsko Francuzki nadzwyczayny Poseł i pełnomocny Minister Hrabia Chateaubriand.

Królestwo Polskie.

Dla uzupełnienia woyska Królestwa Polskiego na r. 1821 podług stopy pokoiu, z powodu doznanego w roku zeszłym ubytku przez uwolnienia i różne reformy, postanowieniem Cesarskiem wydanem w Warszawie d. 3/13 Października r. z. nakazany został nabór 4,000 rekrutów z rzędu popisowych a to poczynaiąc od d. 1. Listopada r. zeszłego.

Redakcyia F. Krattera. — Drukiem J. Pillera.